

26

פניה

ראשה של נעמה עדיין הולם כשהיא מכניסה את הטלפון אל התיק השחור. היא מסתכלת מהחלון. שטחי ירוק בגוונים מתחלפים רצים מול עיניה, אבל היא לא רואה אותם כלל.

מה קורה עם צביאלה? זה התחיל בהאשמה הבלתי ברורה, וממשיך באזהרות חסרות פשר. אם צביאלה יודעת משהו ברור, מבוסס על עובדות, למה היא לא מציגה את הדברים? למה היא מתכוונת כשהיא מדברת על 'דברים שקורים במחלקה'?

יכול להיות... נעמה נועצת עיניים בעדר פרות הרועות בשולי גבעה סמוכה. רועה כזה עור עומד במרחק מה מהן, ובוהה בשמיים. יכול להיות שהתאונה פגעה בכושר החשיבה של צביאלה? יכול להיות שעובר עליה משהו לא טוב? שהיא מדמינת או הוזה?

מוזר אפילו לחשוב את זה על האישה הבטוחה בעצמה, השכלית והמחושבת. אבל ההתנהלות העכשווית של צביאלה מוזרה עוד יותר. היא אחת שכשיש לה מה לומר, היא אומרת אותו ישירות, ולא מסתרת מאחורי ניסוחים מעורפלים ואזהרות חסרות טעם.

"אמא?" זהו, חיים התעורר. וכהרגלו, עוד לפני שהעיניים נפתחות –

נפתח הפה. "אמא, אנחנו מגיעים עוד מעט, נכון? וזה פרות שם, נכון?"
 "זה פרות, כן", אומרת נעמה, "ואנחנו באמת מגיעים... לא ממש
 עוד מעט, אבל עוד מעט תוכל להגיד את זה".

"גם שם יש פרות וכבשים, במושב של סבא וסבתא", אומר חיים,
 "כמו באוסטרליה. אבל זה לא באמת כמו באוסטרליה, נכון? הבתים
 אחרים, והכל אחר".

הכל אחר, נכון. וכאילו כדי להוכיח את זה מצלצל הטלפון מהתיק,
 ונעמה מזהה את מספרה של אימה. תחושת לחץ קלה גואה בה,
 מצטרפת לכאב הראש העמום. למה היא לחוצה כשאמא מתקשרת?
 "נעמה?"

"כן, אמא", היא אומרת בחיוך. "מה שלומכם? אנחנו כבר ממש
 מתרגשי---" הרכב עוצר באחת בשל רמזור שהאדים באותה שניה,
 והילדים כולם מתעוררים. יללות בוקעות מהמושב שלפניה. "יש לי
 בחיל- -" מייבב מישו, ונעמה שולחת מיד שקית, לפני שיהיה
 מאוחר מדי. להתראות לכם, שרידי נסיעה שקטה, שמותירה זמן
 למחשבות מבלבלות. עכשיו היא בתפקוד מלא.

"את איתי, נעמה?"

"כן, כן".

"אם אתם מגיעים בחצי שעה הקרובה, תיכנסו מהדלת האחורית
 ותעלו למעלה, בסדר? אני בדיוק מתחילה לשטוף עכשיו את הבית,
 וזה יקח לי זמן".

"בסדר גמור". מכוער לחשוב עכשיו שאצל חמותה זה לעולם לא
 יקרה. וגם לו בדיוק העובדת תשטוף שם את הרצפות, הסבא והסבתא
 האוהבים ימתינו להם בחצר, עם כיבוד קל ושתייה.

מצד שני... נעמה מכווצת את עיניה. אם יש פה ילדים שמתכננים
 להקיא בדיוק בעשר הדקות האחרונות שנותרו לנסיעה, עדיף לכל
 הדעות שיספיקו לעלות ישר לחדר שמחכה להם למעלה, ולרדת אחרי
 זמן מה אל הבית השטוף ואל סבא וסבתא, רחוצים, מוחלפי-בגדים,
 ומדיפים ריח נקי.

"אז סיכמנו, כן?"

"כן, כן".

היא משיבה את הטלפון למקומו, ומשעינה את ראשה על כף ידה. כאב הראש עדיין נוכח שם, בתוך בליל המחשבות, והיא מקווה שהוא חלק מתופעות הלוואי של הנסיעה הארוכה והוא יחלוף מיד כשיגיעו; כי לא חסר לה עכשיו להרגיש לא טוב. היא תכננה להיות השבת בת מסורה, חמה וטובה, ולגרום לאבא ולאמא הרבה נחת...

אבל הכאב לא פוסק, ויחד איתו עולה בחילה קלה. נעמה עוצמת עיניים, ומקווה שהכל יחלוף מהר. רק כשמרגישים פחות טוב מהרגיל, יודעים להעריך ולהודות להשם על הרגעים הפשוטים שהיו לפני כן, בהם הדבר היחיד שהטריד אותה היה העייפות שלה, השקט שהיא מצפה לו בנסיעה, וכמה משפטים של צביאלה.

הם מגיעים סוף סוף אל החצר הגדולה. הערוגות מטופחות ביד אוהבת, כמו תמיד, והשביל חף מעלים יבשים, כאילו מישוהו גזר על הרוח בחצר הזו לבל תהיין להרקיד כאן עלים. הנדנדה שקנו לה לגיל שמונה עודנה עומדת מתחת לעץ הבוקיצה הרחב, ומוטות המתכת שלה עדיין בוהקים כאילו אמא עמדה לצחצח אותם באישון ליל. התיק הגדול שחיים גורר בעליזות על השביל משמיע קולות גניחה. "תרים אותו, חיים!" קורא אברהם שנושא בידו האחת את רות וביד השניה את המזוודה הכחולה, "שלא ייקרע!"

פניה של אמא ניבטות אליהם דרך שמשת החלון, והיא מכווצת לרגע את שפתיה במורת רוח מול הרעש שממלא את חצרה באחת. שניה לאחר מכן היא מפשירה ומחייכת, מנפנפת בידה, ומיד מסמנת על המגב שהיא מחזיקה, ומורה להם לפנות לצד שמאל.

"כן, כן", עונה נעמה בהדגשת שפתיים, ומשיבה נפנוף עליו במיוחד. "אני יכול לסיים את השטיפה", אומר אברהם ונעצר לפני עיקולו של השביל שמאלה.

"סבתא!" חיים דופק על הזוגית, "סבתא, אבא אומר שהוא יעשה את הספונג'ה!"

"בשום פנים ואופן לא". אימה של נעמה פותחת את החלון למרווח

של חמישה סנטימטרים, "לא דופקים ככה על חלונות, חיים! ותעלו בשקט בלי שהנעליים ידפקו, כי סבא ישן עכשיו. אצלנו במושב מתפללים ותיקין והוא קם מאוד מאוד מוקדם. ועד שהגעתם הוא כבר התעייף מחדש".

"גם אבא התפלל ותיקין בבני ברק", אומר חיים בקול קטן, נעלב קצת, "ולא דפקתי חזק בכלל".

"עכשיו תיכנסו", פוסקת הסבתא, "ותעלו למעלה. יש לכם שם ונטילטור, תדליקו אותו ותשבו לנוח מהדרך. נעמה, תחליטי אילו חדרים את רוצה ותקחי מצעים, את יודעת מאיפה. אני שמה לכם על המדרגות מיץ, זה של הבד"ץ, וגם עוגיות שאפיתי. גם הן של הבד"ץ. ותהיו בשקט בבקשה. אם הילדים עייפים מהדרך – אולי שינסו לנמנם קצת. להתראות בינתיים!" החלון נסגר, ואמא ומקל השטיפה מתרחקים.

"קדימה, ילדים", אומרת נעמה בעליזות רבה לאחר שניה של דממה בה היא חשה בחוזק רב יותר את ראשה ההולם. רק שלא עולה לה החום עכשיו, כי כך בדיוק נראות אצלה התחלות של דברים כאלה, "מי זוכר איפה הכניסה האחורית של סבא וסבתא?"

"אני יכול לנחש", אומר חיים בקול יבש ומזדחל קדימה, נזהר שהתיק לא ייגרר אחריו. הוא נעצר מול הדלת החומה, ולוחץ על הידית. "נעול", הוא אומר.

"המפתח מאחורי התמונה בצד ימין". נעמה מגיעה סמוך לדלת, ומסירה את ציור ההרים שציירה בשיעור ציור בכיתה ה' או ו'. היא לוקחת את המפתח מהוו שמסתתר מאחוריה, ופותחת את הדלת. ריבוע רצפה דהוי מקבל את פניהם.

"כואב לך?" יהודית שולחת מבט דאוג אל אימה. שאר בני המשפחה מטפסים בדממה אל הקומה השנייה.

"מה?" נעמה מוסחת, מאזינה לטפיפות הרגליים ומקווה שהן חרישיות דיין.

"הפצע. קיבלת מכה או נעקצת?"

"איזה פצע?" חיים מציץ עליהן מלמעלה, הטון שלו גבוה מדי,

ומעבר למדרגות נשמע "ששששש..." מתרעם.

"אל תצעק, חיים!" לוחשת נעמה. באמת, אם אבא לא ישן טוב בלילה, ועכשיו הוא מנסה להשלים שינה, זה לא בסדר שהילדים שלה ככה מפריעים.

ובכל זאת, משהו עגמומי משתחל לה ללב, מתחבר אל רקותיה ההולמות. היא תעלה, תשתה משהו, וכבר תרגיש יותר טוב. היא גם תחפש משחק בארון הישן, אולי תמצא משהו שכל חלקיו עדיין קיימים, ויעסיק את ילדיה בשעה הקרובה?

"הנה!" מתעכבת יהודית ומצביעה על שורש כף ידה של נעמה, "זה הפצע! הוא לא כואב לך? זה סתם כזאתי עקיצה כמו שהיה לי ליד האוזן?"

נעמה עוצרת באמצע גרם המדרגות, מסתכלת על היד של עצמה. פצעון עגול קטן, אדמומי. זה הכל.

ע

הטלפון שלי מופעל על רמקול כשאני בוררת אורז לארוחת הצהריים של מחר, ומאזינה בינתיים לשיעור יומי. אני מוסחת יותר מהרגיל, וברור לי גם למה. שוב ושוב אני לוחצת על מקש אחת כדי לשמוע את השניות האחרונות שפספסתי. חבל שהמרצה לא מדברת שם היום על קשרי משפחה תקינים, על שדם הוא לא מים, על הרצון לגמול חסד בלי חשבונות. אולי נושא כזה היה מדרבן אותי להקשיב, ואפילו לרשום לי נקודות.

בינתיים המילה היחידה שהעט שלי משרבט על המעטפה שהזדמנה לי ליד ערימת האורז היא 'למה'.

למה גרשון פונה אלי עכשיו?

למה גרשון?

למה אלי?

למה רק עכשיו?

שוב אני עוזבת את גרגרי האורז וחוזרת לשרבט משולשים על המעטפה. האמת שלשתי השאלות הראשונות שפירקתי מתוך השאלה הבסיסית, התשובה ברורה. קודם כל, למרות המסיבה בשבוע שעבר, רות עדיין לא תחוש בנוח מספיק כדי לפנות אלי בעצמה בבקשת עזרה משמעותית כזו. בסדר. ולמה אלי – גם לזה יש תשובה הגיונית שנובעת משיקולים סדורים – הילדים רגילים אלי, ואני אליהם, וסביר להניח שלמרות הריחוק של החודשים האחרונים, אני הדודה הקרובה אליהם ביותר, בתקווה שלא מלכי ירשה את מקומי. היא אכן קיטרה שרות מרוחקת, אבל הכל יחסי.

אבל למה רק עכשיו? למה רק כשצריכים אותי, נזכרים בי? מי אמר שזה מתאים לי, בכלל, לשנות שוב את הסדרים המשפחתיים שלנו? העט שלי כותב גם את המילים הללו, ואני ממהרת לקרוע בבהלת מה את המעטפה, ולאחר רגע מגלה שקרעתי גם את חשבון החשמל שהיה בתוכה.

לא נורא, נצליח לשלם גם כך.

איתות של שיחה ממתינה קוטע את מילות ההרצאה שממילא אינני שומעת, ואני מציצה בצג. 'גרשון בית'. הוא היה נכון כבר בטלפון הקודם, ואני בבת אחת נמלאת רחמים. אבל לענות – אין לי חשק. אם הוא יתקשר שוב ושוב, אבין שמדובר במשהו חשוב, ואענה לשיחה. אבל סתם לשמוע התנצלויות וגמגומים אין לי כוח.

וכשאני מעמיקה בערימת הגרגרים הלבנים, אני מגיעה למסקנה שאני חוששת שמול התגובה שלי הם קצת התחרטו, וכעת הם רוצים להודיע לי שמצאו סידור אחר.

ואני כן רוצה !